

B. J. 12, 1930

2406
W
OZASOP.
18(1929)

Wiadomości Statystyczne

Miasta Poznania.

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania.

Wydawca: Magistrat stoł. miasta Poznania.

Redaktor: Zygmunt Zaleski.

Rocznik 18.

Styczeń 1929.

Nr. 1.

TREŚĆ: I. Naturalny ruch ludności. — II. Zmiany miejsca zamieszkania. — III. Zdrowotność. — IV. Nieruchomości; stosunki mieszkaniowe. — V. Zamożność i ubóstwo. — VI. Praca. — VII. Apropowizacja mięsna. — VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. — IX. Varia.

Biblioteka Jagiellońska

1002787285

I. Naturalny ruch ludności.

1. Małżeństwa.

a) Według wieku.

Mężczyźni w wieku lat	zawarli związki małżeńskie z kobietami w wieku lat:							Ogółem mężczyzn
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej	
poniżej 20	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	7	26	12	2	—	—	—	47
25—29	1	32	24	6	—	—	—	63
30—39	2	15	18	11	2	—	—	48
40—49	—	2	3	2	—	—	—	7
50—59	—	—	—	2	—	—	—	2
60 i wyżej	—	—	—	1	1	—	1	3
Ogółem kobiet	10	75	57	24	3	—	1	170

W tem związków zamiejscowych —

b) Według stanu cywilnego.

Mężczyźni	z kobietami			Ogółem mężcz.
	woln.	owdow.	rozwiedz.	
wolni . . .	151	3	2	156
wdowcy . . .	8	1	—	9
rozwiedz. . .	3	1	1	5
Ogółem kobiet	162	5	3	170

W tem związków zamiejscowych —

c) Według wyznania.

Mężczyźni wyznania	z kobietami wyznania				Ogółem mężczyzn
	katol.	ewang.	moż.	innego	
katolickiego	165	—	—	—	165
ewangelickiego	1	2	—	—	3
mojżeszowego	—	—	1	—	1
innego	1	—	—	—	1
Ogółem kobiet	167	2	1	—	170

W tem związków zamiejscowych —

d) Według narodowości.

Mężczyźni narodowości	z kobietami narodowości			Ogółem mężcz.
	polskiej	niem.	innej	
polskiej	165	—	—	166
niemieckiej	1	1	—	2
Innej	1	—	1	2
Ogółem kobiet	168	1	1	170

W tem związków zamiejscowych —

231
1174
30

2. Urodzenia.

a) Według płci i pochodzenia.

Noworodki płci	żywo urodzone					martwe			Ogółem
	ślubne	nieślubne	ogółem	z tych urodzone		ślubne	nieślubne	ogółem	
				w zakładach	jako bliźnięta i t. d.				
1. Miejscowe.									
m.	206	33	239	63	6	4	2	6	245
ż.	171	32	203	60	—	3	—	3	206
ogółem	377	65	442	123	6	7	2	9	451
2. Zamiejscowe.									
m.	15	12	27	23	—	1	—	1	28
ż.	14	7	21	19	—	1	1	2	23
ogółem	29	19	48	42	—	2	1	3	51
3. Wszystkie urodzenia.									
m.	221	45	266	86	6	5	2	7	273
ż.	185	39	224	79	—	4	1	5	229
Ogółem	406	84	490	165	6	9	3	12	502

Zgłoszeń spóźnionych: 31 z grudnia 1928 roku, (w tem: 28 miejscowe i 3 zamiejscowe)

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców.

Zawód ojca wzgl. matki	miejsc.	zamiejsc.	ogółem
A. Ślubni według zawodu ojca			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy	23	7	30
2. Urzędnicy prywatni	37	1	38
3. Rzemieślnicy (czeladź)	129	3	132
4. Robotnicy i p.	114	7	121
5. Zawody umysłowe wolne	10	—	10
6. Urzędnicy publiczni	60	11	71
7. Inne zawody	2	—	2
8. Bez zawodu i nieznanego zawodu	2	—	2
Ogółem	377	29	406
B. Nieślubni według zajęcia matki			
a) Pracownice przemysłowe	26	6	32
b) Służące	26	12	38
c) Pracownice handlowe i biurowe	5	—	5
d) Zawody wolne	—	—	—
e) Inne zawody	1	—	1
f) Bez zawodu i nieznanego zawodu	7	1	8
Ogółem	65	19	84

c) Żywo urodzeni według wyznania rodziców.

Wyznanie ojca	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych					Wyznanie matki przy dzieciach nieślubnych
	katol.	ewang.	mojż.	inne	ogółem	
1. Miejscowe						
katol. . .	366	2	—	1	369	62
ewang. . .	2	3	—	—	5	3
mojż. . .	—	—	3	—	3	—
inne i nieznan.	—	—	—	—	—	—
Ogółem	368	5	3	1	377	65
2. Wszystkie urodz.						
katol. . .	391	3	—	1	395	80
ewang. . .	2	3	—	—	5	4
mojż. . .	—	—	5	—	5	—
inne i nieznan.	1	—	—	—	1	—
Ogółem	394	6	5	1	406	84

d) Żywo urodzeni według narodowości rodziców i następstwa rodowego.

Narodowość rodziców	Noworodki ślubne były w tem samym małżeństwie ... dzieckiem														Ogółem	Narodowość matki przy dzieciach nieślubnych	
	ojca	matki	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			13
1. Miejscowe																	
pol. pol.	115	86	68	43	28	14	6	3	3	1	1	—	1	—	—	369	62
pol. niem.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
niem. pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. niem.	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
inne i nieznan.	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Ogółem	119	89	69	43	28	14	6	3	3	1	1	—	1	—	—	377	65
2. Wszystkie urodz.																	
pol. pol.	127	90	75	45	29	15	6	3	3	1	1	—	1	—	—	396	80
pol. niem.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
niem. pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. niem.	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4
inne i nieznan.	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Ogółem	133	93	76	45	29	15	6	3	3	1	1	—	1	—	—	406	84

3. Zgony.

a) Według przyczyn śmierci i płci.

Liczba skrajnie odległe wzrostu i ciężkości	Przyczyna śmierci	1. Miejscowe									2. Wszystkie zgony								
		Ogółem			W tem dzieci						Ogółem			W tem dzieci					
		m.	ż.	ra- zem	w 1. r. życia			w 2-5 roku			m.	ż.	ra- zem	w 1 r. życia			w 2-5 roku		
					m.	nie- śl.	ż.	m.	nie- śl.	ż.				m.	nie- śl.	ż.	m.	nie- śl.	ż.
1	Dur brzuszny i rzekomy	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	
2	Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Odża	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Płonica (szkarlatyna)	1	1	2	—	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	
7	Krzusiec (koklusz)	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	
8	Błonica (dylent) i dławiec (komp)	1	2	3	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	1	
9	Grypa (influenza)	13	8	21	—	2	1	—	—	—	15	8	23	—	3	1	—	—	
10	Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12 ^a	Inne choroby nagminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13 ^b	Gruźlica narządu oddech.	28	22	50	—	—	—	—	1	—	30	24	54	—	—	—	—	1	
14	Gruźlica opon mózgowych	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
15	Gruźlica innych narządów	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
16	Rak i inne nowotwory złośliwe	4	8	12	—	—	—	—	—	—	8	12	20	—	—	—	—	—	
17	Zapalenie opon mózgow.	1	1	2	—	—	—	—	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	
18	Udar i rozmięczenie mózgu	4	1	5	—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—	—	—	
19	Choroby serca	19	28	47	—	—	—	—	—	—	20	32	52	—	—	—	—	—	
20	Ostry nieżyt oskrzeli	2	2	4	1	1	1	1	—	—	2	2	4	1	1	1	1	—	
21	Przewlekły nieżyt oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	Zapalenie płuc	19	18	37	6	2	2	4	3	2	19	21	40	6	2	2	5	3	
23	Inne choroby narządu oddechowego	6	7	13	—	—	—	1	—	—	6	9	15	—	—	2	2	—	
24	Choroby żołądka z wylą- czeniem raka	2	2	4	2	—	—	—	—	—	2	2	4	2	—	—	—	—	
25	Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do 2 lat	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	
26	Zapalenie wyrostka robaczkowego i kątnicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
27	Przepuklina i niedrożność jelit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
28	Marskość wątroby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29	Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	
30	Guzy nierakowe i inne cho- roby narząd płc. u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
31	Zakażenie połogowe	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
32	Inne choroby ciąży i porodu	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	
33	Wątlność wrodzona i wady rozwoju	13	6	19	11	2	3	3	—	—	14	6	20	11	3	3	3	—	
34	Uwład starczy	6	11	17	—	—	—	—	—	—	6	12	18	—	—	—	—	—	
35	Śmierć gwałtowna	4	1	5	—	—	—	—	—	—	4	1	5	—	—	—	—	—	
36	Samobójstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	
37	Inne choroby	21	21	42	6	1	4	3	3	—	28	25	53	6	1	4	3	4	
38	Choroba niewiadoma albo źle określona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ogółem		145	146	291	26	8	12	13	7	7	164	172	336	26	10	13	15	8	7

Zgłoszeń spóźnionych: 11 (10 z grudnia 1928 r., 1 z października 1928 r.)

Zgłoszeń spóźnionych: 11 (13 z grudnia 1928 r., 1 z października 1928 r.)

b) Dzieci nieślubne, zmarłe w 1. roku życia, według zajęcia matki.

Zajęcie matki	miejsc.	zamiejsc.	Ogółem
a. Pracownice przemysł.	7	1	8
b. Służące	11	1	12
c. Pracownice handlowe i biurowe	—	—	—
d. Zawody wolne	—	—	—
e. Inne zawody	—	—	—
f. Bez zawodu i niezna- nego zawodu	3	2	5
Ogółem	21	4	25

c) Osoby zmarłe w wieku ponad 15 lat według stanu cywilnego.

	wolni	małżonk.	ow. low.	rozwiędz.	stanu nie- znanego	Ogółem
1. Miejscowe						
mężczyźni	21	76	2	—	—	99
kobiety	30	44	37	—	—	111
Ogółem	51	120	39	—	—	210
2. Wszystkie zgony						
mężczyźni	27	84	2	—	—	113
kobiety	39	51	44	—	—	134
Ogółem	66	135	46	—	—	247

d) Według narodowości

- zmarło miejscowych: 271 Polaków, 16 Niemców, 4 innych i nieznanego nar.
- Zmarło wogółem: 307 Polaków, 25 Niemców, 4 innych i nieznanego nar.

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania.
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców).

Wiek lat	1. Miejscowe											Ogółem	2. Wszystkie zgony											Ogółem		
	Wyznanie				Zajęcie								Wyznanie				Zajęcie									
	katol.	ewang.	mołż.	Inne i niez.	Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzednicy prywatni	Rzemieslnicy (czeladz)	Robotnicy i p.	Zawody umyslowe wolne	Urzednicy publiczni	Inne zawody		Bez zawodu i niez. zaw.	katol.	ewang.	mołż.	Inne i niez.	Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzednicy prywatni	Rzemieslnicy (czeladz)	Robotnicy i p.	Zawody umyslowe wolne	Urzednicy publiczni		Inne zawody	Bez zawodu i niez. zaw.
Do 5	68	3	2	—	2	5	22	39	—	2	—	3	73	73	4	2	—	2	6	22	42	—	2	—	5	79
6—10	8	—	—	—	1	1	1	3	—	2	—	—	8	9	—	—	—	1	1	2	3	—	2	—	—	9
11—15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
16—20	7	—	—	—	—	1	2	4	—	—	—	—	7	9*	1	—	—	1	1	2	4	—	—	—	2	10
21—30	31	—	—	—	1	4	8	5	—	—	—	13	31	39	1	—	—	1	4	9	9	—	—	—	17	40
31—40	21	2	—	—	—	4	3	3	1	1	1	10	23	27	3	—	—	1	5	3	5	1	2	1	12	30
41—50	21	1	—	—	2	1	1	3	1	1	2	11	22	23	2	—	—	3	1	1	3	1	1	2	13	25
51—60	28	1	—	—	1	3	5	6	—	3	—	11	24	34	2	—	—	4	3	7	6	—	3	—	13	36
61—70	35	1	—	—	4	1	3	7	—	5	—	16	36	38	3	—	—	5	1	3	7	—	5	—	20	41
ponad 70	55	7	—	—	5	3	9	8	—	1	—	36	62	57	8	—	—	6	3	9	8	—	1	—	38	65
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	274	15	2	—	16	23	54	78	2	15	3	100	291	310	24	2	—	24	25	58	88	2	16	3	120	336

Przyrost naturalny ogólny 154, miejscowy 151 W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 2,13 — zgonów 1,40 — małżeństw 0,82 — przyrostu napływowego 3,35 — ogólnego przyrostu ludności miejscowej 4,08

II. Zmiany miejsca zamieszkania. *)

a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania.

1. Ilość i stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem			Stan rodzinny					
	m.	k.	razem	Rodziny				Osoby samotne	
				głowy	członkowie	m.		k.	
Przyływ .	748	684	1432	40	30	51	94	657	560
Odływ .	396	341	737	28	20	30	50	338	271
Różnica	+352	+343	+695	+12	+10	+21	+44	+319	+289

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki.

(Dokąd wzgl. skąd?)

	Wojew. Poznańskie	Reszta byłej dzielnicy pruskiej	Była dzielnica rosyjska	Była dzielnica austr.	Zagranica	Wędrowni i podróż	Niewiadomo
Przyływ . .	1038	113	161	50	43	4	23
Odływ . .	504	78	89	25	2	6	13
Różnica	+34	+35	+72	+25	+21	-2	+10

3. Wyznanie przeprowadzających się.

	Katołcy		Ewangelicy		Izraelicy		Inni i bez wyzn.		Ogółem
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	
Przyływ . .	1367	36	38	5	16	1	11	1	1432
Odływ . .	697	19	24	2	7	1	9	—	737
Różnica	+670	+17	+14	+3	+9	—	+2	+1	+695

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób, przyprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się zagranicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się.

	Przyływ	Odływ	Różnica
I. Mężczyźni.			
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	6	5	+ 1
2. Urzednicy prywatni	113	63	+ 50
3. Rzemieslnicy (czeladz)	267	128	+139
4. Robotnicy i p.	116	69	+ 47
5. Zawody umyslowe wolne	9	9	—
6. Urzednicy publiczni	55	26	+ 29
7. Wojskowi	13	8	+ 5
8. Inne zawody	12	6	+ 6
9. Bez zawodu lub nieznanego zawodu	157	82	+ 75
Ogółem	748	396	+352
II. Kobiety.			
1. Robotnice i p.	15	10	+ 5
2. Służące	280	120	+160
3. Urzedniczki prywatne	36	23	+ 13
4. Zawody umyslowe wolne	13	5	+ 8
5. Urzedniczki publiczne	12	5	+ 7
6. Inne zawody	46	38	+ 8
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu	28	140	+142
Ogółem	684	341	+343

*) Dane powyższe są niekompletne; szereg zameldowań, odmeldowań i przemeldowań zalega w M. Urzędzie Bezpieczeństwa.

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania
I. Przeprowadzki według dzielnic miasta.

Przeprowadzono się	na lub do													Ogółem
	Prawy brzeg Warty	Centrum	Wilda	Jeżyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Główna	Komandorja	Rataje	Starówka Mała	Dębiec	Winlary	Naramowice dom.	
Z prawego brzegu Warty	24	33	23	6	3	4	—	—	5	—	—	—	—	98
z Centrum	54	486	74	105	74	16	2	1	1	1	5	3	—	822
z Wildy	8	97	149	51	32	1	—	—	1	—	5	2	—	346
z Jeżyc i Sołacza	10	97	33	179	53	4	3	1	4	5	3	3	—	395
z św. Łazarza	—	10	—	9	14	6	1	2	—	—	2	—	—	44
z Górczyna	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
z Głównej	—	2	2	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	39
z Komandorji	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
z Rataj	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
z Starówki Małej	—	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
z Dębca	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
z Winlar	1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	3	—	10
z Naramowice dom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	98	730	301	359	177	33	35	4	11	9	15	11	—	1783

2. Stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem
Ogółem	1783
Płeć: mężczyzn	946
kobiet	837
Razem	1783
Stan rodzinny: głowa rodziny mężczyzn	141
" " kobiet	18
Członkowie rodziny: mężczyzn	562
kobiet	580
Samotni: mężczyzn	243
kobiet	239

3 Zajęcie przeprowadzających się.

	Ogółem
I. Mężczyźni.	
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	22
2. Urzędnicy prywatni	153
3. Rzemieślnicy (czeladź)	276
4. Robotnicy i p.	123
5. Zawody umysłowe wolne	18
6. Urzędnicy publiczni	58
7. Wojskowi	8
8. Inne zawody	21
9. Bez zawodu i niezn. zawodu	267
Ogółem	946
II. Kobiety.	
1. Robotnice i p.	8
2. Służące	257
3. Urzędniczki prywatne	66
4. Zawody umysłowe wolne	5
5. Urzędniczki publiczne	8
6. Inne zawody	75
7. Bez zawodu i niezn. zawodu	346
Ogółem	837

III. Zdrowotność.

1. Przyływ w szpitalu miejskim według wieku i choroby.

Wiek lat.											Ogółem	
0/1	1/5	5/10	10/15	15/20	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	70 i więcej		Nie podano
15	3	4	1	20	203	91	36	29	15	10	16	443

W tem przypadków: chorób zakaźnych 6, chorób oczu i uszu — zachorzeń wewnętrznych 122, chorób płucnych 21, reumatyzmu —, chorób żołądka i jelit —, zachorzeń położowych —, chorób serca —, uwiadu starczego —, chorób nerwowych —, chorób umysłowych 27, świerzby — chorób skórnych 33, chorób zewnętrznych —, chorób płciowych 70, do obserwacji 4, do opieki —, zatrucia 4, obrażenia 155, gardła 1.

2. Chorzy w szpitalach i przytułkach.

Zakłady	W początku miesiąca	Przy- pływ w miesiącu	Od- pływ	+	-	W końcu miesiąca	W odpywie jest zmarłych
Przytuł. dla starc. Grobla 26	130	5	3	+ 2		132	1
Szpital miejski:							
I. St. chorób zewn.	119	150	147	+ 3		122	13
II. St. chorób wewn.	154	143	142	+ 1		155	28
III. St. chorób wener. i skórnych	59	105	66	+39		98	—
IV. St. dziecięca	39	18	24	- 6		33	15
V. St. dla umysłowo chorych	18	27	33	- 6		12	1
razem	389	443	412	+31		420	57
Szpital djakonisek	200	220	172	+48		248	23
żydowski	10	12	17	- 5		5	1
SS. Miłosierdzia	144	277	182	+95		239	12
Zakład św. Józefa	104	112	65	+47		151	5
Sanatorium SS. Elżbietank	59	102	80	+22		81	7

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.

Dezynfekcyj dokonano w zakładzie 2, poza zakładem 100 razem 102. Dezynfekcję spowodowały następujące choroby:

Żarnice	— razy	Dur brzuszny	8 razy
Płonica	30 .	" inny	— .
Ospa	— .	Gruźlica	41 .
Błonica i dławiec	18 .	Czerwonka	— .
Zakażenie położowe	— .	Inne choroby	2 .
Dezynfekcji rzeczy	— .	Robactwo	— .
		Świerzb	— .

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.

Rodzaj choroby	I. Stare Miasto p. l. brz. Warty	II. Stare Miasto p.p. brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Solacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dziel. nowe	Ogółem
Błonica i dławiec	11	—	4	5	2	1	—	23
Płonica	12	—	3	5	—	—	1 ¹⁾	21
Żarnice	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny	3	—	—	3	1	—	2 ²⁾	9
Dur płamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakażenie położowe	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaglica	3	—	—	—	—	1	1 ²⁾	5
Gruźl. płuc	19	1	11	11	8	1	4 ³⁾	55
Czerwonka	1	—	—	—	—	—	—	1
Inne choroby	—	—	—	—	1	—	—	1
Ogółem	49	1	18	24	12	3	8	115

Uwaga: ¹⁾ Komandorja. ²⁾ Starołąka Mała. ³⁾ 1 Komandorja, 1 Naramowice dom., 1 Starołąka Mała, 1 Rataje.

IV. Nieruchomości: stosunki mieszkaniowe.

1. Zmiany własności.

Urząd mieszk. opinjował o kontraktach sprzedaży	Realność zmieniała właściciela w ostatnich 3 latach			Nabywcy					
	ogółem	odmownie	1 raz	2 razy	3 i w. razy	z Poznania	z woj. zachod.	z reszty Polski	inni
55	—	—	49	6	—	46	8	1	—

Przechodzi w inne ręce nieruchomości zabudowanych: z rąk niemieckich 7 z rąk polskich 48.

2. Budownictwo. (Budowle ukończone.)

Nowe budowle	Przybyło nowych					Przebudowy i rozbudowy	Rozbiórki	Ogółem budowli	Stworzono nowych		
	mieszka- niowych	innych	mieszka- niowych	innych	innych budynków				mieszkań	ubikacyj miesz- kaniow. ogółem	lokal. handlow. i przemysłow.
26	8	1*)	3	3	11	15	2	43	43	194	18

Wniosków budowlanych wpłynęło 69, zezwoleń udzielono 99

*) Urząd Pocztowy na Górczynie.

3. Budowa mieszkań.

	Mieszkania o						Ogółem	Lokale handlowe i przemysłowe
	1 izbie	2	3	4	5	6 i w.		
Powstało	4	23	17	13	8	4	69	21
Ubyło	25	—	—	1	—	—	26	3
Różnica	+ -	-21	+23	+17	+12	+8	+43	+18

V. Zamożność i ubóstwo.

1. Bank miasta Poznania.

	Ilość depozentów	Suma depozytów zł.
Stan oszczędności w początku miesiąca	60 065	11 091 591,47
Przypływ	745	1 347 921,39
Odływ	160	821 686,70
Stan w końcu miesiąca	60 650	11 617 826,16

2. Lombard Miejski.

	Liczba zastawów	Suma pożyczek zł	Przeciętna pożyczka zł
Zasób na początku miesiąca . .	6547	390249	59,61
W ciągu miesiąca } złożone	3028	167209	55,22
} wykupione	2535	131462	51,89
Sprzedane publicznie	—	—	—
W końcu miesiąca	7040	425996	60,51

3. Miejska opieka nad ubogimi i sierotami.

	Stan w początku miesiąca	Przypływ	Odływ	+	—	Stan w końcu miesiąca	W odprawie jest zmarłych
1. Ubodzy w opiece obwodowej	4115	35	51	—	16	4099	19
2. Dzieci w miejskiej opiece:							
a) w 1 roku życia	379	82	81	+	1	380	17
b) od 1—2 r. „	292	33	46	—	13	279	1

Noclegów udzielono w Schronisku dla bezdomnych Łazienna 2, osobom 5173 w tem 3642 mężczyzn, 936 kobiet, 595 dzieci

VI. Praca.

1. Taryfy robotnicze.

(Płaca godzinowa.)

Kategorie robotników	Przemysł i handel gr	Metalurgia gr	Przem. budowlany gr	Rob. miejscy	
				fabr. gr	inni gr
Rzemieślnicy do 2 lat po wyucz.	78	78	165-180	108	105
„ 2—4 „ „ „	93	93	.	118	116
„ 2—4 „ żonaci	108	108	.	141	136 ¹⁾
„ ponad 4 „ po wyucz.	108	108	.	141	136
Robotnicy przyuczeni	80	82	180 ¹⁾	108	108
Robotnicy 16—18 lat	39	39	.	.	.
„ 18—21 „	64	64	65-75	72	72
„ ponad 21 lat samotni	78	78	90-100	102	102
„ ponad 21 lat żonaci	78	78	.	102	102
Robotnice 16—18 lat	35	35	.	.	.
„ 18—21 lat	45	45	.	51	51
„ ponad 21 lat	52	52	.	65	65

U w a g i: U robotników w „przemysle budowlanym“ płaci się wyższe stawki od 20 lat a nie od 21 lat.

Do drugiej kategorii płacy rzemieślników w przemyśle budowlanym należą w zasadzie małoletni oraz ci pełnoletni pracownicy, których wydajność pracy jest znacznie mniejszą od przeciętnej.

¹⁾ robotnik zawodowy.

2. Pośrednictwo pracy.

	Wolne miejsca			Podaż pracy			Umieszczono			Cofnięto	Pozostaje	
	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.		miejsc	pracowników
Przem. Metalowy	87	—	87	161	—	161	81	—	81	3,7	3	73
Budowlany	10	—	10	322	—	322	8	—	8	1,10	1	304
Drzewny	49	—	49	77	—	77	48	—	48	1,4	—	25
Skórny	—	—	—	28	—	28	—	—	—	—,2	—	26
Papier druk.	1	—	1	14	—	14	1	—	1	—,2	—	11
Spożywczy	—	—	—	34	—	34	—	—	—	—,7	—	27
Konfekcyjny	—	—	—	11	6	17	—	—	—	—,2	—	15
Inny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Robotnicy niekwalifik.	195	41	236	1536	312	1848	195	41	236	—,16	—	1596
Służ. domowa	—	103	103	12	90	102	—	84	84	2,6	17	12
„ folwarcza	72	53	125	65	53	118	65	53	118	—	7	—
„ sezonowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pracownicy komunik.	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	5
Biuraliści	2	4	6	108	7	183	2	4	6	—,27	—	150
Subjekci handl.	—	1	1	165	28	193	—	1	1	—,27	—	165
Inni umysłowi	2	—	2	91	15	106	1	—	1	1,15	—	90
Prak. term.	4	—	4	6	—	6	3	—	3	—	1	3
Inni	11	11	22	52	11	63	11	11	22	—,1	—	40
Ogółem	433	213	646	2687	590	3277	415	194	609	8,126	29	2542
w tem z poprzedniego miesiąca	7	33	40	1420	165	1585	—	—	—	—	—	—

U w a g a: Liczby powyższe dotyczą wyłącznie miasta Poznania

VII. Aproprowizacja mięsna.

Rzeźnia miejska i Targowisko.

1) Spęd i ubój.

	wół	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	kont	Ogółem
spędzono	350	585	2263	12642	3224	2138	—	—	—	21202
ubito	199	435	799	10508	3806	2890	19	32	224	18906

2) Targowisko.

	wół	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	Ogółem
Nadeszło									
koleją żelazną	281	523	1698	8093	1897	1893	—	—	14387
drogą kołową	69	60	565	4549	1327	245	—	—	6815
Wysłano									
koleją żelazną	145	138	1625	3480	125	4	—	—	5517
drogą kołową	15	42	72	—	—	—	—	—	129
do rzeźni	190	405	566	9162	3099	2134	—	—	15556

3) Ruch na torze łącznikowym.

Nadeszło	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	konl.	prosiąt	Ogółtem	w wozach	
											1	2
	288	547	1855	8945	2406	2544	—	—	—	16585	510	1

Wysłano 9 wagonów mierzwy z rzeźni miejskiej.

VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby.

1. Najczęstsze ceny detaliczne.

	Waga lub miara	1. tydz.		2. tydz.		3. tydz.		4. tydz.		Uwagi
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
1. Chleb żytni	1 kg.	50		50		50		50		z przem 70% z przemiału 65% z przem. 70%
2. „ pszen.	„	1,00		1,00		1,00		1,00		
3. Mąka pszen.	„	90		90		90		90		
4. „ żytnia	„	60		60		60		60		
5. Kasza jęcz.	„	80		80		80		80		
6. Groch polny	„	80		80		80		80		
7. Fasola . . .	„	120		120		140		140		
8. Cukier . . .	„	1,44		1,44		1,44		1,44		
9. Mleko niez.	1 l.	40		40		40		40		
10. Jaja	1 szt.	28		28		35		30		
11. Ser biały . .	1 kg.	1,60		1,60		1,40		1,40		
12. Mięso woł. z k.	„	3,40		3,40		3,40		3,20		
13. Cielęcina z k.	„	3,40		3,40		3,40		3,20		
14. Wieprz. brz.	„	3,00		3,00		3,00		3,00		
15. Słonina św.	„	3,40		3,40		3,40		3,00		
16. Olej rzepak.	1 l.	3,00		3,00		3,00		3,00		
17. Masło niesol.	1 kg.	7,60		7,60		7,60		7,60		
18. Smalec wp.	„	4,80		4,80		4,80		4,40		
19. Ziemniaki . .	„	160		160		160		160		
20. Sól biała . .	„	34		34		34		34		
21. Kapusta kw.	„	70		70		70		70		
22. Marchew . .	„	50		50		50		50		
23. Kawa palona naturalna . .	„	12,00		12,00		12,00		12,00		
24. Kawa zboż. w p.	„	1,20		1,20		1,20		1,20		
25. Węgiel kam.	50 kg.	3,40		3,40		3,40		3,40		
26. Nafta	1 l.	60		60		60		60		
27. Mydło do prania . . .	1 kg.	2,50		2,50		2,50		2,50		
28. Gaz	1 kbm	30		30		30		30		
29. Elektryczn. .	1 kwg	60		60		60		60		
30. Przejazd tramwajem .	—	20		20		20		20		
31. Nr. gazety . .	—	20		20		20		20		
32. Strzyżenie głowy . . .	—	100		100		100		100		
33. Bilet do teatru ludow. lub kina . .	—	1,00		1,00		1,00		1,00		
34. Dizewo rąb.	1 mp.	26,00		26,00		26,00		26,00		
35. Cebula	1 kg.	60		60		60		60		
36. Gęś	„	nie notowano								
37. Karpie	„	5,20-5,60		5,20-5,60		5,20-5,60		5,20-5,60		

2. Ceny hurtowne.

(W ostatnim tygodniu miesiąca. Za 100 kg. przy zwierzętach wagi żywej.)

Pszenvica*)	41,75 zł	Len	nie notowano
Żyto*)	34,00 „	Konopie	nie notowano
Jęczmień*)	33,50 „	Świnie	150,00-200,00 zł
Owies*)	31,50 „	Woły	116,00-150,00 „
Proso	nie notowano	Cielęta	130,00-180,00 „
Tatarka	nie notowano	Owce	144,00-150,00 „
Wełna krajowa	nie notowano	Kozy	nie notowano

*) Najwyższe ceny giełdowe „orientacyjne“.

3. Wskaźniki drożyzniane.

Budżet rodziny robotniczej 4 - osobowej. Przy schematach Calwera i Komisji Płacy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

		1913	1928 XII.	1929 I.	XII—I.
1. Koszty wyżywienia					
a) schemat Calwera	tyg. zł	30,67	58,51	56,87	- 1,64
	wskaźnik	100	191	185	- 2,80%
b) schemat Komisji Płacy	tyg. zł	19,71	41,34	40,94	- 0,40
	wskaźnik	100	210	208	- 0,97%
c) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	2,15	4,66	4,54	- 0,12
	wskaźnik	100	217	211	- 2,05%
2. Koszty potrzeb innych					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	12,45	26,02	26,02	—
	wskaźnik	100	209	209	—
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	1,78	3,92	3,97	+ 0,05
	wskaźnik	100	220	223	+ 1,27%
w tem: mieszkanie, opał etc.	zł	1,13	1,74	1,79	+ 0,05
potrzeby kulturalne,	zł	0,31	0,58	0,58	—
odzież	zł	0,33	1,59	1,59	—
3. Koszty utrzym. ogółtem					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	32,17	67,36	66,96	- 0,40
	wskaźnik	100	209	208	- 0,59%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	3,93	8,57	8,50	- 0,07
	wskaźnik	100	218	216	- 0,81%
4. Żyto (25. w mies.)	100 kg. zł	19,18	34,00	34,00	—
	wskaźnik	100	177	177	—
5. Kurs dolara (25. w mies.)	zł	5,16	8,90	8,90	—
	wskaźnik	100	172	172	—
6. Płaca robotnika niekwalifikowanego	tyg. zł	22,87	46,92	46,92	—
	wskaźnik	100	205	205	—

IX. Varia.

1. Dostrzeżenia meteorologiczne.

Stacja Poznań — Uniwersytet	Maxim.		Minim.		Średnia miesięczna		
	dnia	stan	dnia	stan	1. 1929	norm.	Odczylenie
1. Temperatura powietrza (Celsiusza)	19	+1,°8	11	-16,°3	-5,°9	-1,9	- 4,0
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk.	9	79,2	16	34,1	59,7	55,1	+ 4,6
3. Prężność pary (mm). Wilgotn. względna %	13	4,6	11	1,3	2,7	3,8	- 1,1
	12	99%	14	61	87	87	0
4. Zachmurzenie (0-10)	—	—	—	—	6,9	7,1	- 0,2
5. Opady (mm)	17	9,5	—	—	18,9	32,0	- 13,1
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny)	—	—	—	—	81,3	43,0	38,3

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
1	10	20	17	4	12	17	8	4 razy

Dni pogodnych 3, pochmurnych 14, z wichrem 1, z opadem 9, z burzą —, z gradem —, z krupami —, mroźnych (max. 0°) 28, z mrozem min. niżej 0°, 31; ze śniegiem 11, z mgłą 4.

2. Wodostan Warty.

Wodowskaz 0 = 51,45.

1. : — ; 2. : 0.64 ; 3. : — ; 4. : 0.50 ; 5. : — ;
 6. : — ; 7. : 0.35 ; 8. : — ; 9. : 0.25 ; 10. : — ;
 11. : 0.16 ; 12. : — ; 13. : — ; 14. : 0.08 ; 15. : — ;
 16. : 0.08 ; 17. : — ; 18. : 0.04 ; 19. : — ; 20. : — ;
 21. : 0.02 ; 22. : — ; 23. : 0.02 ; 24. : — ; 25. : 0.01 ;
 26. : — ; 27. : — ; 28. : 0.00 ; 29. : — ; 30. : 0.00 ;
 31. : —

3. Działalność straży pożarnej.

Ilość	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Razem	
	Stare Miasto po l. brz. Warty	Stare Miasto p. pr. brz. Warty	Wilda	Jeżyce i Sołacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dzieln. nowe		
Pożarów wielkich	2	—	—	1	—	—	—	3	
średnich	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾	1	
małych	3	—	2	—	1	—	1 ²⁾	7	
razem	5	—	2	1	1	—	2	11	
Pomoc dor.	8	4	1	2	4	—	—	19	
Alarmów ogółem									30

1) Rataje. 2) Starolęka Mała.

4. Aresztowania.

	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
Stan w początku miesiąca	8	1	9
Przyływ w miesiącu	337	135	472
Razem	345	136	481
Odpływ	334	129	463
Stan w końcu miesiąca	11	7	18
W odpływie jest zmarłych	—	—	—

5. Ruch przejezdnych.

Ilość zgłoszonych przejezdnych	4 927
z tych a) w hotelach	4 417
b) u innych	510
W tem z zagranicy	581

6. Gazownia miejska.

Zużyto		Produkcja				Oddano na miasto m ³
ton węgla	ton koksu	gaz węglowy m ³	gaz wodny m ³	dwugazu m ³	ogólna suma m ³	
4169	—	1 652 130	—	589 060	2 241 190	2 235 190

7. Elektrownia miejska.

Wytworzono prądu w Centrali kwh	Spalono węgla pod kotłami kg	Zużycie węgla na wytworzoną kwh kg
2 404 290	2 763 822	1,15

8. Wodociągi miejskie.

	Zużyta woda m ³
Śródmieście	183 009
Jeżyce	63 293
Św. Łazarz	58 488
Wilda	58 591
Sołacz	1 480
Dębiec	753
Rataje	826
Starolęka	1 042
Główna	2 353
Urzędy wojskowe, urzędy państwowe i kolej	104 086
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i domy czynszowe	45 610
Ogółem	519 531

9. Przeładownia Miejska.

Ruch kolejowy	Ruch żeglugowy
Przywóz wagon. 281	Nie było żadnego obrotu.
Wywóz wagon. 53	
Ogółem 334	

